

Fico skúša, kam môže zísť

Predseda Smeru svojimi rečami o kúpe či vyvlastnení zdravotných poisťovní upokojuje svojich voličov a zároveň skúša, kam až môže zísť.

Robert Fico sa osobne zaoberal zdravotnými poisťovňami. Buď ich kúpi, alebo vyvlastní. Štát samozrejme. Skúsme sa zamyslieť. Vyvlastniť len tak, že sa pán premiér rozhodne, sa nedá.

Vlastníctvo je svätá krava demokracie a je nedotknuteľné. Dokonca aj pri biede nášho Ústavného súdu sa dá predpokladať, podobne ako keď vyvlastňovali pod diaľnice, že toto by sa Ficovi neprepieklo. Vie to každý prvák na právnickej fakulte.

Fico by mohol znova skúsiť zakázať zisk zdravotných poisťovní, ale výsledok by bol podobný ako s vyvlastňovaním. Iba by mu Penta opäť predviedla, ako sa to dá „odkloniť“. Inak pojem odkloniť sa stal v Českej republike populárnym, keď exminister Kocourek chcel ogabať svoju exmanželku tým, že odkláňal svoje pololegálne príjmy. Aj toto Fico vie.

Čo by bolo v cene

Evidentne svoje reči vedie z iných príčin. Navonok uspokojuje svojich voličov, keďže to pred voľbami sľuboval. Dovnútra testuje, ako ďaleko by mohol zísť. Napríklad, keby chcel zákaz zisku či vyvlastnenie presadzovať ústavným zákonom.

Na to potrebuje plus sedem poslancov z opozície, čo by nemusel byť problém. V Moste a KDH iba čakajú, akú by mohli, hoc ohlodanú, dostať od Fica košť. Najmä v týchto stranách namiesto konzistentnej opozičnej politiky čakajú na milodary. Obyčajní ľudia majú tiež dosť poslancov, ktorí sa správajú podobne ako homofóbny Kuffa, teda ako neriadené strely. SDKÚ už dávno poprela svoje korene, takže tiež by nakoniec asi nebol problém.

Perverznosť takéhoto ústavného zákona by bola v tom, že formálne o ňom nemôže rozhodovať Ústavný súd. Keď nemecká vláda ústavným zákonom chcela čosi riešiť za hranou ústavy, napriek tomu, že nemohol, nemecký ústavný súd rozhodol, že tento ústavný zákon je mimo ústavy a vláda to nakoniec musela rešpektovať. Ale to je v Nemecku.

Kúpa zdravotnej poisťovne, presnejšie, jej akcií, je iste legálna a možná cesta. Samozrejme, ak má štát za čo kupovať. Navyše, v cene by nebol iba troj- či sedemročný zisk, ako je to obvyklé, ale aj cena, ktorú by musel štát zaplatiť za škody, ktoré Fico spáchal svojím zákazom zisku v minulosti. Penta sa súdi na Slovensku, Union na medzinárodnej arbitráži, takže nejaké drobné miliardy navyše by to stálo.

Svetový rekord

V rovnakom čase, ako premiér rozpráva o vyvlastnení zdravotných poisťovní, prekonal slovenský Ústavný súd svetový rekord v rýchlosti rozhodnutia o platoch sestier. Pokora a rešpekt k demokracii nám síce velí povedať, že „Ústavný súd (hoc hlúpo) rozhodol, a teda rešpektujeme to“.

No zdravý rozum velí dodať: Toto rozhodnutie páchne ako starý vínny sud. Čo sú to za argumenty, že nie sú peniaze? Podľa tejto logiky by muselo byť pozastavené napríklad vyplácanie penzií, na ktoré už dávno peniaze nie sú a ani nebudú, najmä ak vláda presadí faktickú likvidáciu druhého piliera. Alebo štátne výdavky, keď sa tešíme, že štát ročne robí dlh iba v stovke miliárd korún.

Druhý oficiálny dôvod súdu, že iní zdravotníci ako sestry nedostali pridané, by mohol znieť racionálne. Avšak sestry sú v súlade s platným zákonom o poskytovateľoch rovnocenným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti ako lekári. A tým pridané bolo, dokonca po mimoriadne nechutnom nátlaku.

Takže lekárska komora týmto podaním provokuje, aby komora sestier analogicky podala sťažnosť na Generálnu prokuratúru a aby Ústavný súd obmedzil aj platnosť zákona, ktorý zvyšuje platy lekárom.

Uhliarik musel vedieť

Slovensko žne dôsledky voluntaristického pôsobenia ministra Uhliarika a aj celej vlády Ivety Radičovej, ktorým riešilo protest lekárov. U Uhliarika je to na rozdiel od Ivety Radičovej, ktorej voluntarizmus bol daný horlivou nevedomosťou o to horšie, že Uhliarik musel a mal vedieť, kam to dospeje. A ak nevedel, nemal tam čo robiť už od začiatku.

Ak by naozaj odišlo tých štyritisíc lekárov, hoci nemali kam, bolo by na začiatku pár dní zle, ale nakoniec by sa veci vyriešili. Ak by však odišli v ekvivalentnom pomere sestry a tie by mali kam, Slovensko by zažilo, ako vyzerá naozajstný kolaps zdravotníctva.

Rudolf Zajac

(Autor bol v rokoch 2002 až 2006 ministrom zdravotníctva)